अग्निमभ्यावृत्तं विबुद्धमस्वप्स्यन्तं पुनर्मन[1] इति (४.१५) वाचयति ॥४०॥ आहवनीयाग्न्यभिमुखीभूतं यजमानं विबुद्धं विगतनिद्रं पुनः स्वापमकरिष्यन्तमिमं मन्त्रं वाचयत्यध्वर्युः ॥ ॥ चतुर्थी कण्डिका ॥४॥

त्वमग्नऽइत्याह (४.१६) क्रुद्धा ॥१॥ दीक्षितः क्रोधं कृत्वा त्वमग्नऽइत्यमुं मन्त्रं पठति प्रायश्चित्तार्थम् ।

अव्रत्यं वा व्याहृत्य ॥२॥ व्रतमिति शास्त्रितो नियमः व्रतमर्हतीति व्रत्यम् अथवा व्रते साधु व्रत्यम् अव्रत्यं शूद्रसम्भाषणादि · तदुच्चार्य त्वमग्नऽइत्याह · अव्रत्यमाचारव्यपेतमशीलाभिधानमुच्यतऽइति पितृभूतिः ।

लब्धमालम्भ्य वाचयति रास्वेयदिति (४.१६) ॥३॥ शाखान्तरे दीक्षितो भृतिं चिन्वीतेति[2] दीक्षितस्य भृतियाचनार्थं प्रयाणं विहितमस्ति · तत्र याचने क्रियमाणे यद्धिरण्याश्वगवादि यत्कश्चिद्ददाति तल्लब्धमालम्भ्य हिरण्यमालभस्व गामालभस्वेत्येवमादिना प्रैषेणालम्भं कारयित्वा रास्वेयदित्यमुं मन्त्रं यजमानं वाचयति । आप° दीक्षितो द्वादशाहं भृतिं चिन्वीत[3] यज्ञमेव तत्सम्भरतीति विज्ञायते पूषा सन्येति सनीहारान्सञ्शास्ति चन्द्रमसीत्येतैर्यथालिङ्गं प्रतिगृह्णाति देवः सविता वसोर्वसुदावेत्यन्यानीति · तथा पृथगरणिघ्नीस्समारोप्य रथेन प्रयाति तदभावे रथाङ्गेन वेति · तथा रथेन वा रथाङ्गेन वा न विप्रहिष्येतेति · तथा अत्र देवयजनाध्यवसानमेके समामनन्ति य इहाध्यवस्येत्स प्रयायाद्य आदितो न स प्रयातीति ।

अशक्येऽभिमन्त्रणम् ॥४॥ अशक्ये आलम्भे अनेनैव रास्वेयदित्यनेन तस्य विप्रकृष्टस्य द्रव्यस्याभि°णं यजमानः करोति ।

शूद्रसम्प्रवेशसम्भाषाप्रत्युत्थानाभिवादनोदकावायवर्षाणि वर्जयेत्प्रागवभृथात् ॥५॥ दीक्षितः । शालायां शूद्रस्य प्रवेशं वर्जयेत् · तथा शूद्रसम्भाषां सम्भाषणं संवादं वर्जयेत् · प्रत्युत्थानम् गुरुपित्रादेः पूज्यस्यागतस्याभ्युत्थानम् · अभिवादनार्हस्यापि गुर्वादेर्नमस्कारम् · उदकमध्ये प्रवेशम् · वर्षं वृष्टिः तत्सम्बन्ध्युदकम् स्वशरीरे वृष्टिधारासंयोगं वर्जयेत् अद्यो दीक्षा गृहीता तस्याः पुनरप्सु

---

१) °स्यन्तम् ॥४॥ पुनर्मन M. १. २) वन्वीत A pr. m. ३) चन्वीत B. वन्वीत A.